



Helsingin yliopiston Seismologian instituutin lausunto esityksestä kansalliseksi säteilymittausstrategiaksi säteilyvaaratilanteita varten (SMDno-2015-706)

Sisäministeriö on pyytänyt Seismologian instituutilta lausuntoa työryhmän esityksestä kansalliseksi säteilymittausstrategiaksi.

Helsingin yliopiston Seismologian instituutti ehdottaa säteilymittausstrategiaan lisättävänä: "Osana LUOVA-järjestelmää Seismologian instituutti toimittaa STUK:ille ja valtioneuvoston tilannekeskukselle tiedon ydinvoimaloiden lähistöllä tapahtuneista räjäytyksistä ja maanjäristyksistä." Lisäys voidaan tehdä lukuun 3 (Nykytilan yleiskuvaus) ja/tai lukuun 6 (Tavoitteet ja toimenpiteet). STUK voi edellä mainitun perusteella ryhtyä tarkkailemaan mahdollisia uusia säteilypäästölähteitä.

Taustoituksena lisäysehdotukselle:

LUOVA-järjestelmässä (Luonnononnettomuuksien varoitusjärjestelmä) valvotaan suuria maanjäristyksiä maailmalta (24/7-päivystys). Näiden osalta varoitus annetaan tyypillisesti yli 5 magnitudin tapauksista. Varoituksiin liitetään tieto kriittisestä infrastruktuurista kuten ydinvoimaloista, jos ne sijaitsevat vaara-alueella. Suurimmassa osassa maanjäristyksiä vaara-alue on alle 50 km, mutta yli 8 magnitudin jättiläisjäristyksissä vaara-alue voi olla suurempi.

Suomen ja lähialueiden osalta LUOVA-järjestelmän kautta varoitetaan, jos havaitaan automaattisesti tapaus, jonka voimakkuus on yli 1,5 magnitudin, ja sen automaattinen tapaustyyppin tunnistus on maanjäristys.

Suurimmaksi osaksi Suomen ja lähialueiden osalta ilmoitukset ydinvoimaloiden läheltä havaituista tapauksista tulevat observatoriotoiminnan eli normaalin seismisen analyysin kautta. Seisminen analyysi tapahtuu normaalina virka-aikana, 1–3 työpäivän viiveellä.

Rajana ilmoittaa tapauksista suoraan STUK:lle on pidetty korkeintaan 25 km:ä. Tällöin on vielä otettu huomioon tapauksen voimakkuus ja tapaustyyppi. Esimerkiksi tiedossa olevista, luvallisista työmaäräjäytyksistä ei ole erikseen ilmoitettu, koska luvan saamiseksi ydinvoimalan läheisyys on tullut ottaa huomioon.



Muu kommentti:

Luvun 6.3 taulukkoon on kirjoitettu vastuutahoksi *sairaanhoitopiiri* ensimmäistä ja viimeistä kohtaa lukuun ottamatta. Taulukossa pitäisi varmaankin lukea *sairaanhoitopiirit* kaikissa kohdissa.

Timo Tiira

Seismologian instituutin johtaja

Annakaisa Korja

Seismologian instituutin tutkimusjohtaja

Päätös on allekirjoitettu sähköisesti Helsingin yliopiston asian- ja dokumentinhallintajärjestelmässä (RIIHI).

Tämä asiakirja on allekirjoitettu

Asian HY/2911/00.13.00/2020 asiakirja

Lista allekirjoittajista

Allekirjoittaja

Todennus